

Adam Smith ve Merkantilizm

FA Hayek Programı Takip etmek 12 dakikalık okuma süresi · 9 Mart 2021

57 1

İçinde Adam Smith'in çığır açan eseri *Milletlerin Zenginliğinin Doğası ve Nedenleri Üzerine Bir Araştırma* (1776)'da , merkantilizmin temel ilkelerini reddeder ve ekonomik büyümenin ardındaki olguların iş bölümü ve bunun sağladığı piyasa süreci olduğunu savunur. Ancak, neredeyse üç yüzyıl sonra, merkantilizm bir ideoloji olarak medya, politika yapıcılar ve akademi çevrelerinde hâlâ canlılığını koruyor. Aynı zamanda, kitabın temel sorusu - Bazı milletler neden zengin, diğerleri neden fakir? - aktif bir araştırma alanı ve kamuoyu ilgisi olmaya devam ediyor. Bu video serisinde, FA Hayek Programı Kıdemli Araştırmacısı Donald J. Boudreaux, Adam Smith ve merkantilizm hakkında

hem geçmişte hem de günümüzde soruları yanıtlıyor ve ana akım ekonominin Smithçi temellerini inceliyor.

. . .

Adam Smith'in Merkantilizm Hakkındaki Görüşü

Bize Her Şeyi Sorun: Adam Smith'in Ticaret ve Merkantilizm Hakkındaki Görüşleri

Adam Smith, Milletlerin Zenginliği adlı **eserinde ticaretin önemini ve merkantilist politikaların sorunlarını ele almıştır. Bu konudaki duruşunu kısaca açıklayabilir misiniz?**

Boudreaux'ya göre Smith, kitabının başlığında da vurgulandığı gibi, ulusların zenginliğinin doğası ve nedenlerine ilişkin araştırmanın her iki yönüne de merkantilist bakış açısını eleştiriyor. Merkantilistler, bir ulusun zenginliğinin, özellikle değerli metallerin edinimi olmak üzere, para stoklarıyla bağlantılı olduğunu savunurlar. Bu mantığa göre, bir ülkeden çıkan herhangi bir para - ithalat karşılığında takas edilen para da dahil olmak üzere- ulusal zenginliğin kaybı anlamına gelir. Sonuç olarak, merkantilistler korumacı ticaret politikalarını savunurlar.

Smith bu görüşü reddeder. Ona göre ulusların zenginliğinin sebebi kıymetli metallerin elde edilmesi değil, bireylerin üstün oldukları becerilerde uzmanlaşmalarına ve hayatta kalmak ve gelişmek için ihtiyaç duydukları mal ve hizmetler için başkalarıyla ticaret yapmalarına olanak tanıyan iş

bölümüdür. Piyasanın kapsamı büyüdükçe, toplumdaki bireylerin zenginliği ve yaşam standardı da artar. Nitekim Smith'e göre, bir ulusun zenginliğinin doğası para stokları değildir, çünkü "ne kıymetli metallerin ne de kıymetli taşların en bol madenleri dünyanın zenginliğine çok az katkıda bulunabilir." [1] Bunun yerine, zenginlik piyasada değiş tokuş edilen gerçek mal ve hizmetlerden oluşur; para sadece talepleri karşılamak ve zenginliği güvence altına almak için bir değişim aracıdır.

> Smith, eserinin başlığında da vurgulandığı gibi, ulusların zenginliğinin doğası ve nedenlerine ilişkin araştırmanın her iki yönüne dair de merkantilist görüşü eleştiriyor.

Bize Her Şeyi Sorun: Adam Smith ve Fizyokratlar

Smith, daha önce merkantilistleri şiddetle eleştiren Fizyokratlardan ne ölçüde etkilenmiştir?

Boudreaux bu ikinci videoda, Smith'in merkantilistlerle olan anlaşmazlıklarında yalnız olmadığını öne sürüyor. Aslında, Fizyokratlar olarak bilinen bir grup serbest ticaret destekçisinden büyük ölçüde etkilenmişti. Bunlar arasında, "laissez-faire"[2] terimini icat ettiği kabul edilen ve Smith'in *Milletlerin Zenginliği'nde* adını zikrettiği François Quesnay da vardı . Smith, Fizyokratların serbest ticaret konusundaki duruşundan etkilenmiş olsa da, onların değer anlayışına katılmıyordu.

Fizyokratlar, tüm zenginliğin nihayetinde topraktan ve tarımdan kaynaklandığına inanıyorlardı. Sonuç olarak, ticaret ve imalatın üretken girişimler olmadığını savundular ki Smith bunu reddetti.

Bize Her Şeyi Sorun: Adam Smith'in Gümrük Vergileri ve Ulusal Savunma Üzerine Görüşleri

Ulusal savunmayı güçlendirmek için korumacılık politikaları kullanmak akıllıca mıdır? Adam Smith'in bu politikaya bakış açısı neydi?

Serbest ticaret destekçileri arasında bile gümrük vergileri için en yaygın gerekçelerden biri ulusal savunmadır. Argüman şu şekildedir: Savaş zamanında gerekli olabilecek mallar için diğer ülkelere bağımlı olmaktan kaçınmalıyız ki, onlarla veya müttefikleriyle savaşa girersek bu malların tedarikinin aniden kesilmesini önleyelim. Smith, ulusal savunma amacıyla uygulanan gümrük vergileri için siyasi bir istisna olduğunu kabul etmekle birlikte, bu vergilerin de diğerleri gibi ekonomik bir maliyet getirdiğini vurgulamaktadır.

Ancak bu istisna, Smith'in politikacıların ticaret politikasında gereksiz harcamalar yapmayacağına dair şüpheciliğiyle birlikte anlaşılmalıdır: "[Politikacılar] kendi masraflarına iyi baksınlar... Kendi savurganlıkları devleti mahvetmezse, tebaalarının savurganlığı asla mahvetmez."[3] Politikacılar, bu gerçek istisnayı, ulusal savunmayla pek ilgisi olmayan mallara geniş kapsamlı gümrük vergileri uygulamak için bir bahane olarak kullanarak kolayca kötüye kullanabilirler.

Bize Her Şeyi Sorun: Adam Smith'in Misilleme Gümrük Vergileri Hakkındaki Görüşleri

Adam Smith, başka bir ülke aynı şeyi yapıyorsa, gümrük vergisi koyup koymamanın bazı durumlarda tartışmaya açık bir konu olduğunu söylüyor. Gümrük vergisi savunucuları bu noktada Smith'ten alıntı yaparken, serbest ticareti nasıl savunabiliriz?

Son videodan yola çıkarak Boudreaux, Smith'in serbest ticaret politikasına ekonomik bir istisna getirdiğini belirtiyor: misilleme tarifeleri. Prensip olarak, bir ülke başka bir ülkeye karşı tarife uygularsa, hedef alınan ülke, başka bir tarife ile misilleme yaparak, ihlal eden ülkeyi politikasını tersine çevirmeye zorlayabilir. Smith bu politikanın maliyetini kabul ediyor, ancak maliyetin fayda ile haklı çıkarıldığını yazıyor: bu tür tarifeler etkili olursa, "büyük bir dış pazarın toparlanması, genellikle bazı mal türleri için kısa bir süre daha fazla ödeme yapmanın geçici rahatsızlığını fazlasıyla telafi edecektir."[4]

Ancak Smith, misilleme tarifelerinin istenen hedefe ulaşacağını garanti etmez. İlk olarak, tarife oranlarını belirleyenlerin bilge devlet adamları değil, "durumların anlık dalgalanmalarına göre yönlendirildiği" politikacılar olduğunu belirtir.[5] Misilleme tarifeleri kısa vadeli siyasi kazanımlar sağlayabilse de uzun vadeli ekonomik maliyetlere yol açabileceğinden, nispeten kısa görüşlü politikacıların teşvikleri yanlış hizalanmıştır. İkinci olarak, Smith'in öğrencisi ve biyografi yazarı Dugald Stewart'a göre , Smith'in misilleme tarifelerinin teoride işe yarayabileceğini kabul etmesi, bu tür tarifeleri desteklemek anlamına gelmez, sadece mantıksal olasılıklarını kabul etmek anlamına gelir.[6] Aslında, tarihsel kanıtlar misilleme tarifelerinin

kullanımında çok az başarı olduğunu göstermektedir. Tarife oranlarını düşürmede en etkili yöntem, misilleme tarifelerinden ziyade çok taraflı anlaşmalar olmuştur.

. . .

Çağdaş Merkantilizm

Bize Her Şeyi Sorun: Adam Smith ve Gururlu Merkantilizm

Merkantilist tartışma, sanayi ve ticaret politikası etrafındaki güncel tartışmalar hakkında ne söylüyor?

Ticaret politikası on yıllardır popüler bir konu olmuştur, ancak özellikle bugünlerde daha belirgindir. Geçmişte Amerikalılar merkantilist ilkeleri açıkça benimsemekte çekingen davransalar da, son birkaç yıldır Boudreaux'nun "gururlu merkantilistlik" olarak adlandırdığı şeyin her iki tarafta da yeniden ortaya çıkışına tanık olduk. Gururlu merkantilistlik genellikle, yerli sanayilerden ekonomik kazananları ve kaybedenleri belirlemek için ithalat tarifeleri ve ihracat sübvansiyonları kullanan bir tür korumacılık olan sanayi politikasında kendini gösterir. Bu politikanın gerekçesi, ticaretin sıfır toplamlı bir oyun olduğu merkantilist önermenin bir uzantısıdır: hiçbir ulus diğerini yoksullaştırmadan zenginleşemez. Bununla birlikte, son 200 yıldaki hızlı küresel ekonomik büyüme, tüm ulusların eş zamanlı ekonomik büyüme yaşamasının mümkün olduğunu göstererek bu teoriyi çürütmektedir.[7] Aslında, sanayi politikası, korunan belirli

endüstrilere ve şirketlere fayda sağlayacak olsa da, herhangi bir ulusa yardımcı olmaktan çok küresel ekonomiye zarar verme olasılığı daha yüksektir. Smith'in yazdığı gibi, "[Koruyuculuk] çıkarları hiçbir zaman kamunun çıkarlarıyla tam olarak aynı olmayan, genellikle kamuyu aldatmak ve hatta baskı altına almakla ilgilenen ve buna bağlı olarak birçok kez hem aldatan hem de baskı altına alan bir grup insandan gelir."[8]

Bize Her Şeyi Sorun: Adam Smith ve Modern Merkantilizm

Merkantilist politikaların son dönemdeki hangi uygulamaları günümüzde ticaret ilişkilerini olumsuz etkiliyor?

Günümüz gerçekliğinin birçok yönü Adam Smith'e yabancı gelse de, ticaret söylemimiz ona fazlasıyla tanıdık gelecektir. Ulusal güvenlik istisnalarından misilleme tarifelerine ve korumacılık dürtülerinden yoğunlaştırılmış faydalar için kampanya yürüten endüstrilere kadar, ticaret tartışmasının temelleri Smith'in *Milletlerin Zenginliği'ni* yazdığından beri değişmedi . Ticaretle ilgili korkuların yükünü çeken ülkeler zaman içinde değişse de — Boudreaux örnek olarak Japonya ve Çin'i gösteriyor [9] — korumacılar, endüstriyel politikaların ekonomik büyüme için gerekli olduğunu savunmaya devam ediyor.

> Ekonomik büyümenin ardındaki itici güç, sanayi politikası değil, piyasa süreci ve bunun sonucunda ortaya çıkan ticarettir.

Ancak, ticarete engeller koyarak, modern merkantilizm, iddia ettiği ekonomik büyümeyi bizzat engellemektedir. İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana, küresel ekonomi büyürken gümrük vergileri de eş zamanlı olarak azalmıştır. Boudreaux, Japonya'nın sanayi politikasının ekonomisine yardımcı olmaktan çok engel olduğunu ve Çin'in merkezi planlamadan piyasa ekonomisine geçtikten sonra büyüdüğünü, bunun tersinin olmadığını açıklamaktadır. Ekonomik büyümenin kredisi sanayi politikasında değil, piyasa sürecinde ve bunun sonucunda ortaya çıkan ticarette olmalıdır.

Bize Her Şeyi Sorun: Ticaret Dengesi Muhasebesinden Vazgeçebilir miyiz?

Ticaret dengesi muhasebesinden tamamen vazgeçmek mümkün mü?

Merkantilizm, ticaretin kraliyet ailesi üzerindeki etkisine dair endişelerle başladı ve o dönemin monarşileri için, kraliyet ailesini hesaba katmaktan tüm ülkeyi hesaba katmaya geçmek çok da uzak bir ihtimal değildi. Ticaret dengesi veya uluslararası ticaret muhasebesi, bütçeler ve gelirler gibi ortak hane halkı ekonomik göstergelerini ülkelere atfederek merkantilist düşüncenin bu yönünü yansıtır.Ancak ülkelerin hanehalkları gibi bütçeleri ve gelirleri yoktur, bu nedenle bir ülkenin ithalatının ihracatından fazla olması o kadar da endişe verici bir durum değildir.

Örneğin, uluslararası ticaret muhasebesinin en belirgin özelliği ticaret açığıdır. Ticaret açığı genellikle yaklaşan bir felaketin işareti olarak kabul edilir, ancak durum hiç de öyle değildir. En basit ifadeyle, Amerika Birleşik

Devletleri, diğer ülkelerden gönderdiğinden daha fazla mal ve hizmet aldığında ticaret açığı verir; ancak diğer ülkeler bize acıdıkları için bedava mal göndermiyorlar veya Amerikalıların ihracatlarına harcadığı dolarları da biriktirmiyorlar. Bu dolarlar yeni girişimlere yatırım yapmak ve mal ve hizmet satın almak için kullanılıyor ve küresel ekonomiyi besliyor. Bu sonuç endişe verici olmaktan uzaktır. Yine de, ticaret açığı kadar ekonomik kaygıyı körüklemekte başarılı olan çok az fikir vardır; bu da uluslararası ticaret muhasebesini demagoglar için kullanışlı bir malzeme haline getirir .

Bize Her Şeyi Sorun: Adam Smith ve Fikirlerin Rolü

Politika açısından fikirlerin önemi ne kadar büyük? Örneğin, günümüzde çoğu ekonomist gümrük vergilerinin genel refahı azalttığı konusunda hemfikirdir, ancak yine de büyük ölçüde varlıklarını sürdürmektedirler.

İnsanlar fikir odaklı bir türdür. Diğer türlerin yaptığı gibi sadece birbirimizi yaklaşan tehlikelere karşı uyarmak için değil, aynı zamanda fikirleri aktarmak ve tartışmak amacıyla da birbirimizle iletişim kurarız. Bu fikirler insan etkileşimi ve toplumsal koordinasyon için çok önemlidir: siyasi, ekonomik ve sosyal yaşamlarımızı etkileyen resmi kurumların, fikirler gibi gayri resmi kurumlar tarafından desteklenmedikçe kalıcı olması olası değildir .[10] Basitçe söylemek gerekirse, fikirler önemlidir ve iyi fikirleri teşvik etmek ve kötü fikirleri çürütmek son derece önemlidir. Deirdre McCloskey, son birkaç yüzyılda meydana gelen küresel ekonomik büyümedeki patlama olan "Büyük Zenginleşme"nin, ticaret, alışveriş ve

girişimciliğe yönelik giderek daha olumlu görüşlerden kaynaklandığını öne sürdüğü Burjuva Üçlemesi'nde bu düşünce çizgisini ilerletmektedir . McCloskey, bu uğraşları sadece hoş görülebilir değil, asil olarak görmenin, benzeri görülmemiş bir ekonomik büyümeyi mümkün kıldığını savunmaktadır.[11]

FA Hayek Programı'nın haberlerini e-posta kutunuza alın .

Bu yazardan güncellemeler almak için Medium'a ücretsiz üye olun.

E-posta adresinizi girin Abone

Daha hızlı giriş yapmak için beni hatırla.

Milletlerin Zenginliği adlı eser, fikirlerin gücüne bir örnektir. Smith, ne kapitalizmi ne de kişisel çıkarı icat etmemiş olsa da, piyasanın nasıl işlediğini açıklamış ve faydalarını övmüştür. Eseri ayrıca, McCloskey'e göre ekonomik büyüme için gerekli olan piyasanın daha geniş kabul görmesinin yolunu açmıştır. Fikirlerin gücü vardır: Smith'in ve çağdaşlarının fikirleri tarihi değiştirmiştir.

Toplumun Hikayesi

Bize Her Şeyi Sorun: Adam Smith ve Ekonomi Mesleğinin Durumu

Adam Smith zenginliğin gerçekte ne anlama geldiğini açıklıyorsa, sizce neden bazı ekonomistler bunu henüz anlamıyor? Hangi ekonomik teori onların görüşünü destekliyor?

Genel olarak, ekonomistler piyasaları ve ticareti ekonomist olmayanlardan daha iyi anlarlar, ancak Boudreaux'ya göre ekonomi mesleğinin piyasalar ve ticaret konusundaki anlayışı son yıllarda azalmıştır. Ekonomistler büyük sorulardan dar analizlere yönelmiş, ekonomiyi gözlemsel, objektif bir bilim olarak görmeye başlamışlardır. Ekonomi gerçekten bir bilim olsa da, tekrarlanabilir doğal olaylardan ziyade karmaşık, sürekli değişen toplumların sosyal bilimidir. Ekonomi çalışmak sadece veri toplamak değil, aynı zamanda bu verilerin ardındaki hikayeleri anlamakla da ilgilidir.

> Ekonomi okumak sadece veri toplamakla ilgili değil, aynı zamanda bu verilerin ardındaki hikayeleri anlamakla da ilgilidir.

1986 tarihli bir makalede Don Lavoie, FA Hayek'in çalışmasından yola çıkarak, ifade edilemeyen ve kişisel olan bilgi ile ifade edilebilen ve nesnel olan veri arasında ayrım yapar.[12] İstatistikler önemlidir, ancak kendi başlarına konuşamazlar. Bunu yapmalarına izin vermek, kesin verileri, arkalarındaki ifade edilemeyen bilgiden ayırır. Smith, *Milletlerin Zenginliği* adlı eserinde , verileri teori merceğinden sunarak, gözlemlediği şey hakkında bir hikaye anlatarak bu ilkeyi göstermektedir.

Veriler, toplumun öyküsü bağlamında ele alınmalı ve bu öyküyü anlatmak için ekonomistlerin toplumun tüm karmaşıklığıyla ilgilenmesi gerekir. Bu, yalnızca Armen A. Alchian , Ronald H. Coase , James M. Buchanan ve Harold Demsetz'in çalışmaları da dahil olmak üzere temel ekonomi teorisine sağlam bir hakimiyet değil , aynı zamanda felsefe, tarih, siyaset bilimi ve edebiyat gibi alanlara dair bir anlayış da gerektirir. FA Hayek'in dediği gibi, "Sadece ekonomist olan hiç kimse büyük bir ekonomist olamaz."[13]

Bize Her Şeyi Sorun: Adam Smith ve Ekonomiyi Nasıl Yarattı?

Günümüzde ekonomi mesleği pek çok alt disipline bölünmüş gibi görünüyor, oysa Smith'in ekonomisi daha genel, disiplinlerarası ve felsefiydi. Sizce ekonomi bu köklerine geri dönmeli mi?

Kapaklarında dolar işaretleri bulunan birçok ekonomi ders kitabına rağmen, Boudreaux'nun gözlemlediği gibi ekonomi paranın incelenmesi değildir. Bunun yerine, toplumun incelenmesinin bir yönüdür ve toplum (diğer etkileşimlerin yanı sıra) birbirleriyle alışveriş yapan insanlardan oluşur. James M. Buchanan, 1963 yılında Güney Ekonomi Birliği'ne (SEA) yaptığı " Ekonomistler Ne Yapmalı? " başlıklı Başkanlık Konuşmasında bunu kabul eder.[14] Buchanan, ekonomistlerin, insanların benzersiz "alışveriş, takas ve değişim eğilimini" inceleyerek Smithçi köklerine geri dönmeleri gerektiğini savunur.[15]

Bir bakıma, Buchanan ekonomistleri toplumu merkantilist bir bakış açısıyla değerlendirmemeleri konusunda uyarıyor. Buchanan'ın SEA Başkanlık Konuşmasını yaptığı dönemde, ana akım ekonomi kaynak tahsisi bilimi haline gelmişti. Ekonomistler toplumu sanki büyük bir hane veya şirketmiş gibi analiz ediyorlardı. Oysa bir hane veya şirketin belirli amaçları varken, toplumun yoktur. Aksine, toplum amaçlı insanların etkileşimlerinden ortaya çıkar. Buchanan, ekonomistlerin ekonomik faaliyeti ulusal çıkar veya sosyal refahla karşılaştırmak yerine, bireyler arasındaki etkileşimleri incelemeye geri dönmeleri ve ekonomiyi yeniden toplum ve değişim çalışması haline getirmeleri gerektiğini savunuyor.

. . .

Merkantilizm ve Ötesi: Ana Akım Ekonomisinin Smithçi Temelleri

Adam Smith'in *Milletlerin Zenginliği* adlı eserinde merkantilizme verdiği yanıt , sanayi politikası üzerine bir yorumdan çok daha fazlasıydı. Merkantilist düşüncenin özündeki ticaret, verimlilik ve zenginlik hakkındaki yanlış anlamaları ele alarak, Smith aslında kalıcı bir soruyu yanıtlıyordu: Neden bazı milletler zengin, diğerleri fakir?

Smith'in Milletlerin Zenginliği adlı eserini ilk yazdığı günden bu yana geçen iki buçuk yüzyılda , sosyal bilimcilerin bir alt kümesi, Peter Boettke'nin ana akım ekonomi olarak adlandırdığı gelenek içinde bu sorunun çeşitli yönlerini araştırdı . Aralarında Nobel ödüllü FA Hayek, James M. Buchanan ve Elinor C. Ostrom'un da bulunduğu ana akım ekonomistler, mülkiyet hakları, fiyat sistemi, bürokrasi, oy verme ve tabandan gelen kolektif eylem hakkında geniş kapsamlı araştırmalar ürettiler. Ancak, çeşitliliğine rağmen, çalışmaları ortak bir temele dayanmaktadır: ekonomiyi toplumun incelenmesi olarak gören Smithçi bir anlayış.

. . .

Donald J. Boudreaux, George Mason Üniversitesi Mercatus Merkezi'nde Felsefe, Politika ve Ekonomi alanında İleri Çalışmalar için FA Hayek Programı'nda Kıdemli Araştırmacı, Mercatus Merkezi Yönetim Kurulu Üyesi ve George Mason Üniversitesi'nde ekonomi profesörü ve eski ekonomi bölüm başkanıdır.

. . .

Devamını oku:

- Peter J. Boettke, Stefanie Haeffele ve Virgil Henry Storr, editörler, *Ana Akım Ekonomisi: Adam Smith Geleneğinde Altı Nobel Konuşması* (Arlington, VA: George Mason Üniversitesi Mercatus Merkezi, 2016).

- Donald J. Boudreaux, " Tek Taraflı Ticaret Serbestleştirme Politikasının Lehine ve Aleyhine Argümanlar ", *Mercatus Politika Özeti* (Arlington, VA: George Mason Üniversitesi Mercatus Merkezi, 19 Kasım 2020).
- Donald J. Boudreaux, " Adam Smith'in Milletlerin Zenginliği Eserinin Günümüzdeki Önemi ", *The Independent Review* 24, no. 4 (2020): 487–97.

Notlar:

[1] Adam Smith, *Milletlerin Zenginliğinin Doğası ve Nedenleri Üzerine Bir Araştırma* , 2 Cilt, RH Campbell ve AS Skinner, editörler, William B. Todd, metin editörü (Carmel, IN: Liberty Fund, 1982), Cilt I, Kitap I, Bölüm 11, 192.

[2] "François Quesnay," *Econlib* , Erişim tarihi: 3 Mart 2021, https://www.econlib.org/library/Enc/bios/Quesnay.html.

[3] Smith, Cilt I, Kitap II, Bölüm 3, 346.

[4] Smith, Cilt I, Kitap IV, Bölüm 2, 468.

[5] Smith, Cilt I, Kitap IV, Bölüm 2, 468.

[6] Dugald Stewart, *Adam Smith'in Hayatı ve Yazıları Hakkında Hesap, LLD* (Londra: Henry G. Bohn, York Street, Covent Garden, 1853), https://oll.libertyfund.org/title/smith-the-theory-of-moral-sentiments-and-on-the-origins-of-languages-stewart-ed#lf1648_head_001.

[7] "Tarihin Hokey Sopası: Oran Ölçeğini Kullanarak Kişi Başına Gerçek Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (1000–2016)", *Our World in Data* , Erişim Tarihi 18 Şubat 2021, https://ourworldindata.org/grapher/historys-hockey-stick-real-gross-domestic-product-per-capita-finn-using-the-ratio-scale.

[8] Smith, Cilt I, Kitap I, Bölüm 11, 267.

[9] John West, "Küresel Korumacılık Artarken Japonya Asya'nın Serbest Ticaret Şampiyonu Olarak Ortaya Çıkıyor," *BRINK* , 30 Mayıs 2019, https://www.brinknews.com/as-global-protectionism-rises-japan-emerges-as-asias-free-trade-champion/ ; Weizhen Tan, "ABD-Çin Soğuk

Savaşı ve Artan Korumacılık Dünya Düzenini Bölebilir," *CNBC* , 25 Eylül 2019, https://www.cnbc.com/2019/09/25/us-china-cold-war-and-rising-protectionism-could-split-world-order.html.

[10] Peter J. Boettke, Christopher J. Coyne ve Peter T. Leeson, "Kurumsal Yapışkanlık ve Yeni Kalkınma Ekonomisi", *Amerikan Ekonomi ve Sosyoloji Dergisi* 67, no. 2 (2008): 331–58.

[11] Deirdre N. McCloskey, *Burjuva Erdemleri: Ticaret Çağı İçin Etik* (Chicago: Chicago Üniversitesi Yayınları, 2006).

[12] Don Lavoie, "Pazar, İfade Edilemeyen Bilginin Keşfi ve Aktarımı İçin Bir Prosedür Olarak", *Karşılaştırmalı Ekonomik Çalışmalar* 28 (1986): 1–19.

[13] FA Hayek, "Uzmanlaşma İkilemi", *Felsefe, Politika ve Ekonomi Çalışmaları* (Chicago: Chicago Üniversitesi Yayınları, 1967), 123.

[14] James M. Buchanan, "Ekonomistler Ne Yapmalı?", *Southern Economic Journal* 30, no. 3 (1964): 213–22.

[15] Smith, Cilt I, Kitap I, Bölüm 2, 25.

Adam Smith | Milletlerin Zenginliği | Ekonom